

Posudek oponenta disertační práce

Student : *Mgr. Ilona Lískovcová*

Název práce: *Analýza potřeby služeb pro děti do tří let věku v regionu České Budějovice*

Školitel: *Doc. MUDr. Vladimír Vurm, CSc.*

Oponent: *Doc. Ing. Eva Hlišáková, CSc.*

Po roce 1989 dochází u nás v souvislosti se společenskými změnami prakticky k likvidaci předškolních zařízení pro děti do tří let. Vyplynulo to kromě jiného z významného poklesu zájmu veřejnosti o zařízení typu jesle, neboť zejména mezi mladší populací se rychle rozšířil názor, že matka by měla zůstat doma s dětmi co nejdéle. Kvalifikovaný personál z jeslí se uplatnil na trhu práce často i mimo svou profesi a objekty jeslí byli ve většině případů privatizovány a využívány po úpravách k jiným účelům.

V současnosti se ukazuje, že systém služeb pro tuto věkovou kategorii je v naší zemi zcela nepostačující, omezený počet těchto zařízení nemůže pokrýt poptávku a pro soukromé podnikání je velmi málo atraktivní – vysoká odpovědnost, nutnost splnit odborná a stavebně ubytovací kritéria atd.

Přitom zařízení pro děti do tří let by využívaly téměř všechny kategorie rodin – jak matky se základním vzděláním, tak stále početně rostoucí skupina matek s vysokoškolským odborným vzděláním, které nechtějí nebo si vzhledem k tempu odborně technických změn v jejich profesi nemohou dovolit zůstat doma s dítětem až do jeho nástupu do školy. Kromě toho je zde i ekonomický aspekt, protože v řadě regionů jediný pravidelný příjem v rodině znamená pokles životní úrovně. Samostatnou kapitolou by byla problematika matek samoživitelek, protože stoupá počet takto narozených dětí.

Z výše uvedeného stručného nástinu zcela jednoznačně vyplývá vysoká aktuálnost zpracování zvoleného tématu této disertační práce jak v oblasti teoretické, tak zejména jako výstup aplikovaného výzkumu, kde se nabízí využitelnost na úrovni kraje i okresů nejen v regionu České Budějovice.

Výzkum v rámci disertační práce hledal odpověď na otázky, zda jsou služby pro děti do tří let věku v regionu Česká Budějovice srovnatelné s obdobnými službami v České republice (dostupnost z hlediska počtu míst, ceny za služby, počtu neuspokojených žádostí), a jaká je souvislost poptávky po těchto službách s věkem, vzděláním, bydlištěm a dalšími faktory.

Autorce se podařilo úspěšně splnit stanovené cíle a doložit své závěry bohatým statistickým materiálem, pocházejícím jak z vlastního výzkumu, tak i z oficiálních statistických dat. Přínosem práce je nesporně to, že je zde odhalena mezera v předškolním vzdělávání dětí v České republice v této věkové kategorii, kdy do předškolních zařízení z hlediska jejich nízkého počtu, nerovnoměrného rozmístění v republice a celkově malé kapacity je umožněn přístup průměrně necelému půl procentu dětí, oproti cíli EU, kde se v Barcelonské smlouvě hovoří o 33% dětí dané věkové kategorie.

Podrobnou analýzou jsou zde dokumentovány postoje respondentů a zájem o dětská zařízení. Samostatnou kapitolou by bylo analyzovat kvalifikační strukturu zaměstnanců stávajících zařízení, jejich kompetentnost, věkovou strukturu atd.

Danému tématu by měly svou pozornost věnovat správní orgány všech úrovní, včetně příslušného resortního ministerstva. Dle mého názoru by bylo vhodné vybrané části práce publikovat v odborných časopisech, ale i v časopisech pro ženy, případně v denním tisku. Přestože je v disertaci konstatováno, že situace v Českých Budějovicích se významně neliší od situace v ČR, nezavdává důvod k uspokojení, a proto širší informovanost veřejnosti by byla určitě vhodná.

Disertační práce **Mgr. Ilony Lískovcové** je zpracována na velmi aktuální téma. Autorka prokázala schopnost samostatné vědecké práce, zvolila vhodný jazyk, provedla rozsáhlou a podrobnou analýzu dat, vyhledala a prostudovala velké množství odborných publikací, jimiž ilustruje zejména svou analytickou část práce a podporuje vlastní závěry. Práce má přínos jak pro odbornou veřejnost, tak zejména v oblasti aplikovaného výzkumu, má všechny náležitosti disertační práce, a proto ji **doporučuji k obhajobě**.

Chýnov, 17. dubna 2011

Doc. Ing. Eva Hliňáková, CSc.

POSUDOK OPONENTA na dizertačnú prácu

Doktorský študijný program: Specializace ve zdravotnictví

Doktorandka: Mgr. Ilona Lískovcová

Názov práce: Analýza potreby služieb pro děti do tří let věku v regionu České Budějovice

Oponentka: prof. PhDr. Alžbeta Mrázová, PhD., MPH.

Aktuálnosť témy je nepopierateľná už aj z dôvodov, že starostlivosť o deti je v súčasnosti veľmi diskutovaná a to tak v Českej republike, Slovenskej republike, ale aj v kontexte celej Európskej zóny. Napokon aj výskum z roku 2006 realizovaný VÚPSV ČR potvrdil, že služby poskytované tejto skupine detí, nezodpovedajú požiadavkám rodičov. Autorka sa v teoretickej časti práce správne zamerala na súčasný stav rodinnej politiky v ČR, jej aktivity smerované k podpore rodiny, podmienky harmonizácie práce a rodiny, ako aj finančné možnosti podpory rodiny. Následne si za cieľ výskumu zvolila najskôr zmapovať súčasnú situáciu z hľadiska služieb starostlivosti o deti do troch rokov v Českej republike poľažne v regióne Českých Budějovic urobiť analýzu zistených skutočností v súvislosti s vekom, vzdelaním a bydliskom oslovených respondentov. Následne zistiť u ktorých skupín obyvateľstva (respondentov) bude potreba služieb pre deti do veku troch rokov, aké majú respondenti povedomie (informácie) o existencii takýchto služieb, aké sú dôvody nástupu do zamestnania pred dovŕšením tretieho roku veku dieťaťa. Štatistický rozbor bol zameraný na posúdenie závislosti faktorov a hľadanie kategórií, medzi ktorými je významný rozdiel. Za základnú metódu si autorka zvolila dotazníkovú metódu, vlastne zostavený, neštandardizovaný dotazník.

Výskumnú vzorku tvorilo 716 respondentov čo bola primeraná veľkosť prepočítaná na počet obyvateľstva i živo narodených detí za dané obdobie. Za najprínosnejšie tak pre odbor ale hlavne pre mesto (resp. región) Českých Budějovic považujem výsledky seriózne realizovaného výskumu. Jeho druhá časť poukázala najmä na vyššiu potrebu služieb u respondentov bývajúcich v meste, u vysokoškolsky vzdelaných a repondentov uvažujúcich o nástupe do pracovného procesu pred tretím rokom dieťaťa.

Autorku dizertačnej práce možno len pochváliť za precízne spracovanú prácu, je prehľadná, dobre štrukturovaná, výsledky výskumu sú použiteľné pre potreby mesta České Budějovice a jeho širšieho regiónu. Výsledky výskumu odporúčam po redakčnej úprave publikovať

v regionálnej tlači. Autorka sa preukázala ako samostatná profesionálne dobre pripravená, všestranne erudovaná pracovníčka - špecialistka v odbore sociálnozdravotných služieb.

Záver: Predloženú dizertačnú prácu odporúčam k obhajobe a po jej úspešnom obhájení a splnení všetkých náležitostí súvisiacich s priznaním akademického titulu Ph.D., súhlasím aby bol mgr. Ilone Lískovcové uvedený titul **Philosophiae doctor** udelený.

Poznámka: Napr. na str. 40 nepoužívať vývojoví psychológovia (vývojové sú technológie) ale vývinoví psychológovia.

Na str. 50 posledný riadok dole pod Českým krížem myslíte Český červený kríž?

Otázka: Aký je Váš názor na dramatické zníženie počtu jaslí v Českej republike vid' mapka str. 21.

Prof. PhDr. Alžbeta Mrázová, PhD., MPH.

oponentka

Posudek oponenta disertační práce

Student : Mgr. Ilona Lískovcová

Název práce:

Analýza potřeby služeb pro děti do tří let věku v regionu České Budějovice

Školitel: doc. MUDr. Vladimír Vurm, CSc.

Oponent: *prof. MUDr. Jaroslav Slaný, CSc.*

Vlastní hodnocení

Aktuálnost zvolené problematiky – oponent aktuálnost zaměření předložené disertační práce hodnotí jako aktuální a potřebné.

Stanovené cíle doktorské disertační práce (splnění cílů) – stanovené cíly byly splněny

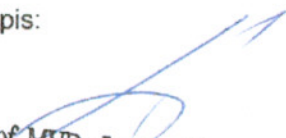
Oponent však musí konstatovat , že předložená práce dle jeho názoru nesplňuje parametry disertační práce, a to jako celek - předložená práce by byla dle jeho názoru adekvátní jako práce bakalářská/ magisterská (dle hloubky zpracování).

ZÁVĚR (doporučení k obhajobě a návrh na udělení PhD. ve vědním oboru..., nedoporučení, resp. přepracování):

Doporučuji, a to vzhledem k aktuálnosti a potřebnosti tématu - v širším smyslu – pokračovat v tomto směru výzkumu a rozšířit jeho záběr.

Místo vypracování a datum: Ostrava, 10.5. 2011

Podpis:

Prof. MUDr. Jaroslav Slaný, CSc.